

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, December 31. dikén, 1822.

Spanyol Ország.

A Journal des Débats Dec. 17diki számja a Toulousei politique és Echo du Midi nevű lapból, következő tudósításokat közöl a Pyrenaeumi seregéről. Az először nevezett Toulousei Ujság szerint nevezetesen így szól:

Puycerda tájékaról Dec. 6d. „A Puycerdai constitutziós őrizet-sereg ez idő szűzint 600 Gyalogságból s 50 Lovasságból áll. — Az egész Cerdagna mozgásban van. Maga Montalla helysége egy 80 főből álló Companiát állított; ugyan ezt tette Proulans nevű falu is. Azon épen most szárnyaló hírné; hogy Misas és Malavilla, seregeiket a Cerdagna körül Tesesben és Doriában gyűjtik egybe, sokan megrémültek. — Minn a helyt, hogy mint közönségesen gondolák, Ripol felé tartána, Seonak fordult, s attól Dec. 5d. csak két órányi járó földre volt. Ugy látzik, erősen szívén fekszik ezen helynek bévetele. De más részről tudva van, hogy Roimogosa hathatós ellentállásra tökéllé el magát. A napokban is szerencsésen ütött a Constitutziósokra. Castelbonál, Seotól harmadfél órányira, s liszthől és gabonából álló szállításokat elvette s az erősségre vitette. Második rájuk ütésének pedig egy falha vágó marha leve fogantja. Ugy hallik, d Eroles eljutott a Paillas völgyében fekvő Labourst városába, s újra gybeszerzett valamint 1000 s 1200 embert. Ezen osztály hírvátába még nevezkedne, Minának Sec elien való ezeltásait megga-

tolhatná. — A Regenség Perpignaba ment. Miniszter Barafou Axba utazott, hogy Dec. 7d. megérkezhetett“

Egy Perpignani levél (melly ugyan csak az említett Ujságban közöletik) jelent Dec. 7d.: „A spanyol Posta még meg nem jött. — A Regenség, — kivéven a Tarragonai Erseket, ki Pradésből tegnap érkezett hozzánk, — ma reggel Toulouseba ment. Romanillo Dec. 5dike olta itt van. — A Hit-ármadának 3d. osztálya Dec. 3d. érkezett Praesbe, hol Dec. 6dikáig mulatván, Yllebe ment; 66 lovas embers volt ezen osztálynak. Ide ma egy nagyobb osztálya érkezett azon szerencsétlen ármadának, s Rivafaltes, és St. Laurent de la Salanque tájára küldetett; a több seregek a Pyrenaeum tövében, La Roque, Sorede s más egyéb falukban kvártélyoznak. A Keleti-pyreneumi D. departementben öszveséggel 3600 Hitármadabeli szerencsétlen katona van. — Ugy hiszem, rövid időn hiteles tudósítással szolgálhatok a Malavilla, Mosen-Anton, Fleyres, Misas és Targaronna seregeikről. A 32d. gyalog Linea Regementből két Battalion rukkolt be hozzánk Dec. 5d. és 6d. napjaiban. A Sarthei két Svadron is Turban s vidékén, Dec. 5d. újra békvértélyozott.“

Az Echo du Midi is ugyan ezeket s még a következő körülállásokat jelent: „Minn Dec. 3d. hagyá oda Puycerdát, hátra hagyván ott Gróf Lignait (mások Ceruttinak mondják) 5 — 600 emberrel. — A mint mondják az volt elcsinto

plánuma, hogy nagy hirtelenséggel rohánván Ripollra és Pracera; Fleyles, Mosen-Anton és Carragol Royalista vezéreket megtámadhassa; de utóbb, mint okos hadi ember, jobbnak tartá seregeinek egy részét a Bari híd körül lévő hegyközi szorosokon, más részét a Seoval átalellenben lévő tájakon vonni egybe. — Nem boldogulván Mina Seo ellen intézett céljaiban, vesztegetéssel tevő próbát; s a Seo-ban és Mequinezaban commandirozó Tiszteket akára hitszegésre venni. A próbára tetteknek, ha a nevezett helyeket feladnák, nagy summa pénzt ígért; hanem minden efféle igyekezetei füstbe mentek. — A vitéz d'Eroles módját ejtette, hogy Romagosát tudósítaná állapotjáról. Utóbbinak 800 embere van a Seoi hástyák őrzésére, s 1200, kikkel apró csapatásokat teszen. — Mina nagy veszedelemben forgott Puycerda körül. Egy puskagolyóbis, melly egy sövény mellől, hátulról neki vala irányozva, elhibáztá, s a lova csipején ment keresztül.

A Journal des Debats, Dec. 18diki számja ezt tartja: „A Carlos Odonnel vezérése alatt lévő Hitármiának mozdulásairól igen egymással ellenkező jelentésekkel telnek-el a Bayonnei levelek. Egyik levelezőnk így ír onnan Dec. 12d.: Sz. Sebastyénból azt a hírt vevénk, hogy Zabala, minekutána Nov. 24dike oltá Villariayoban lett volna, Dec. 2dik Auroscoban Merinóval egyesült; s így már kettőjük serege valami 1800 derék vitézekből áll; kik az Odonnel ármadájának jobb szárnyát, az Arragoniai sereg pedig a bal szárnyát formálják. E szeriet az elhatározó ütközetek ezentúl Navarrában és a Baski tartományokban lesznek, s a Királyság ügye ottan fog dicsőségesen védelmeztetni. Torrijos ki nem mozdul Pamplonából s egyre bocsátgatja on-

nan vérengező Proclamatióit, hogy a lakosokat rettentesse s a Royalisták ügye védelmezésétől elidegeníthesse. Ma azt beszélik hogy elindult Lumbier felé, a hova vonult Odonnel is; de ezen egész beszédnek semmi fundamentuma. Santos Ladron és Guergene, Rioja körül száguldoznak, seregeket naponként nevelik a békételének.“

Egy második levelezőnk tudósítása ímígy szól: „Bayonne Dec. 12d. Generális Torrijos 4000 Gyalogsággal és 1000 Lovassággal Pamplonába érkezvén, Generális Odonnel arra határozá magát, hogy Lumbierből, hol eddig fő kvártélyát tartotta, Ochagaviába vonúlna-vissza; a hol azonban a nagy hó és hideg miatt nehezen maradhat-mag. Dec. 3d. ugyancsak a Torrijos seregéből 500 ember jött a Rattani völgybe. Generális Odonnel Tiszteinek egy része Pauba és St. Jean-Pied-de-Portba megérkezett. Ujabb tudósításokat se Toulouseból se Bourg-Madamekól nem vettünk.“

Az Infantadoi Hercege kiszabadult a fogságból, a Madriti Fő Kormányozó határozásánál fogva, melly a Fiscalis Parades fogságra kárhóztató parancsolatját megsemmisíté. Becsületére fogadvan a Hercege, hogy el nem távozik, már most a városban szabadon járhat, mígnem a Júl. 7diki történet iránt törvényesen meghal-gattatik. Az első kérelmű törvényszéknek, Canonok de Castro ellen hozott ítéletét; Nov. 3od. a 2dik kérelmű bíróság is megerősíté. De Castro nyolcz esztendei gályarabságra büntettetett, mellyet Ceutaban kitöltvén, az Országból számkivetetik.

Feldmarschal Dupuy s a hajdani királyi Gárdának még egy második Generális, kik mind ketten a Júl. 7diki történetbe keveredvén, Andalusziában kerestek menedéket, onnan fogva hozattak Madritba.

A Journal politique de Toulouse Dec. 11d. újabban ezeket közli: „Ha némelly vélekedéseknek hitelt adhatnánk, azt lehetne gyanítanunk, hogy a Régenség Navarrába szándékozik; de ezen tartományban oly lábon vannak a dolgok, hogy az efféle szándékot éppen nem hihetjük. Ugyan is említettük, hogy Navarra szint azon sorsra juthat, melly Caraloniát érte, s Generális Torrijos a constitutziós armadának egy osztályát szándékozik általvenni, mellyel Navarrába rukkoljon s ott tüzzel vassal pusztítson. Azonban mind ezekből még koránt sem lehet azt következtetni, hogy a Régenség ügye minden reménység nélkül elveszett légyen. Nagy még Spanyol Országban a Royalisták felekezete; a polgári hadnak iszonyatosságai, s különösen a Constitutziósok által Cataloniában elkövetett kegyetlenségek, sokakat vontak a Király részére, nevelték a békételenek számát, s oly bosszúállásnak szomját ingerálték benne, mellynek következesi, kivált egy illy heves Nemzetnél mint a Spanyol, felszámíthatatlanok.

Franciaország.

Királyi rendeleteknek következesében, némelly törvényszékeken változások történtek, minthogy a törvényesen rendelt Ágenseknek egy része elbocsátott.

A Moniteur most közli azon említett határozást, melly szerint az 1821diki katonai esztendőre előállható Ifjúság a hadi szolgálatra megbívídik. Dec. 20dikán már a Regementeknél lesznek ezen Ifjak. Számok, az esztendei rendes 40,000 rekrutákon kívül; 20,500ra telik.

A Mühlhauseni helybeli tisztség, a Dec. 5d. történt rendetlenség miatt, továbbbi rendelésig az ottani Játékszint bézáratta.

A Király Dec. 16d. magános audienciát adott Marchangy Úrnak a Deputátus Kamara új tagjának. Azután Villele és Corbiere Urakkal dolgozott Ő Felsége.

Marbois Úrnak, a Francia Országí fogházak javítására ügyelő társaság tagjának munkájából kitetszik, hogy az egész Országbeli foglyok száma 1820ban 31,444; 1821ben 32,184re telt. 1812 Jan. 1sőjén 31,749 volt a számok.

Spanyol Amerika.

Maracaiboból (melly az újabb időben újra az Európai Spanyolok keze közt van) azt írják, hogy ott valamelly ragadó hideglelés nagy pusztításokat tett.

Egy la Guayaraból jött hajó azt a hírt hozta New-Yorkba, hogy Generális Morales újra oda hagyá Maracaibót s ismét Puerto-Cabellóba vonult-vissza. Ugyan is Generális Montilla egybeszedvén Rio de la Hachában minden hadi erejét, Maracaibo felé tartott, s ott Moralesnek nem volt annyi népe, hogy az ostromot kiállhatta volna. Az Independensek Sept. 18d. rukkoltak be Maracaiboba, Bolívert és Deyerentot minden nap várják a déli részekről, hogy Puerto-Cabelló megtámadása iránt tennének sikeres rendszabásokat.

Orosz Birodalom.

Petersburgban Nov. 27d. megholt a Nápolyi Követ Herczeg Serra Capriola, életének 73d. esztendejében. Az Orosz Udvarnál szinte 40 esztendeig folytatta Követi hivatalát.

Krimiában egy 120 ember él, és egészséges. Az öreg, Persiában született, s még most is jól emlékezik a híres Kuli Chan Tamásra, kit gyakran látott. Legifjatalabb leánya 35 esztendőse. — A Permi tartomány-osztálybeli Protestans Ekleziák, mellyek eddig az Igazság-Colle-

giumától függöttek, ezentúl a Sarretorri Evang. Conlístórium megyéjébe tartoznak.

Nagy Britannián és Irlandián.

A Courier így ír Dec. 17d. „Dec. 14d. gyalázatos jelenés történt a Dublini Játékszínen, hol akkor a Vice Király Marquis Wellésley is behn volt. A mint már említettét; a Vice Király megültá az idén azon inneplést melly szerint a Boynei győzelem emlékezetére Nov. 4d. és 5d. napjain, a mikor III. Wilhelm diadalmat vett II. Jakabon, az elsőnek státúja virág füzerekkel szokott koszorúztatni. A tilalmat, Ő Felségének Irlandiában jártakor említett kívánsága szerint tette a Vice Király Ő Excja. A szóban lévő jelenést, a következő levél, melly még azon éjjel indítatott hozzánk imigy adja elő. „A Lord Lieutenant, mint ilyen alkalmatosságokkor szokásban van, galambra ment a Játékszínbe, hol a Vice Király Logóban a tiszteletnek szokott jeleivel fogadtatott; hanem csakhamar sziszegni s futyolni kezdettek az Oraniai felekezetrészeről, s sokan még a Gallériákra is felmentek olly czéllal hogy a Vice Királyt bosszantának, sőt a mint egy üfföbbit gaz tettből gyanítani lehet, ülete ellen is törekednének. Az egész játék alatt egyre folytak a bosszantások; a hol csak valami alkalmatosság adá elő-nagát; mindeütt karhooztatások érték a Lordmayort, Darbley pedig az Alderiman (ki azon nagy vendégségben, mellyt Dublin városá a Király tiszteletére adott, Ő Felsége eltávozása után III. Wilhelmert ivott) a ki egy Logóban hasonlóképen jelen volt, magasztaltatott. A szakadásnak ismeretes mondásai: „The Protestant Boys“ és „The Boyse Water“ hallattak mindenfelől; mellyre a Catholikusok felfüggeteltvén: „Garrywent“ és „St. Patrick's Day“ kiáltozták.

„A Lordmayor minden lármázás közben vesztég és csendésen maradt, míg nem a játék végével a legfelső Gallériáról egy palaczk repült feléje. A gonosz ember istentelen tette azonban sikertelen leve; mert a palaczk a Logó falába ütödvén, öszvetört s a némes Marquisnak semmi sérelmét nem okozott. Erre a Gárdák a Gallériára felmentek, s a lázszasztók között sokakat megfogtak.“

Portugallia és Brasilia.

Lisbonából Dec. 6d. indult tudósításonkál fogva, az ottani Cortesek gyűléseinek második ülése Dec. 15d. jén megújítatott. A megnyitó beszédet, a Királynak gyengélkedő egészsége miatt egyik Miniszter olvasá-fel, mellyre a Cortesek Praesidensé felelt.

A belső dolgokra ügyelő Miniszter jelenté a Corteseknek; hogy a Király, annak következésében, hogy a Királyné nem akarja aláírni a Constituziót, vele a törvények minden keménységével bánik s az Országhól számkíveti; tekintetbe vévén azonban, a mit az Orvosok közönségesen mondanak, hogy a meszsze utazás az esztendőnek mostani szakaszában árthatna a Királyné Ő Felsége egészségének, ez úttal azt rendelte, hogy a Királyné a Ramalhavi kastélyba (Lisbonától öt órányira) menjen, de gyermekei között egyet se vihessen oda magávid, és hogy ezen reá nézve ez idő szerint tett határozás csak addig tart, míg a Prinéz - Asszohynak (ki a Spanyol Király testvére) egészsége az Országhól való eltávozását megengedi.

Olasz Ország.

Florentziából írják, hogy a Pruszsus Király Ő Felsége Gróf Kuppin név alatt Dec. 14d. érkezett meg oda. Csak hamar látogatására ment Ő Cs. K. Nagy-Herczeg-

sége, s más nap reggel a Cs. K. Örökös Nagy-Herczeg, és a Carignani Herczeg. Dec. 15d. estve megjelent Ő Felsége azon muzsikai Akademiában, melyet tiszteletére az Udvar adott.

P e r s i a.

Taurisban, Aug. 20d. indult tudósítások szerint, igen dühös ragadó nyavalya ütött ki, melly alkalmasint az ismeretes Cholera morbus. Taurist csaknem mind odahagyák lakosai. A hozzá közel fekvő Teharánból a Persiai Udvar is a meszszebb eső Ispahanba vette magát.

Lombárd-Velencei Királyság.

Velencei legújabb tudósítások szerint, onnan Ő Cs. K. Felsége Dec. 23d. reggel indulván, estvére Trevisón keresztül Bassanoba érkeztek s ott megháltak. Ő Cs. K. Fő Herczegsége a Lombárd-Velencei Vice Király, Tridentumig kísérte Ő Felségeket, a honnan felséges Hitvесе után Velenczébe visszament.

Orosz Császár Ő Felsége még Dec. 22d. reggel odahagyá Velenczét, s Bassanón és Tridentumon keresztül, Insbruck felé vette útját.

Pruszszus Király Ő Felsége Alsó-Olasz Országi útazásából Dec. 20d. Verónába s 24d. Insbruckba érkezett, a honnan más nap Salzburgon keresztül Berlinbe elindult.

B e r l i n.

Ő Cs. K. Felsége mindenkor különös gondjait fordítván azon dolgokra, mellyek az emberiségnek közönséges javára czélznak, kiváltképonvaló figyelmet fordított a Katonaság egészsége megtartására, vagy a betegek és sebesek gyógyítására: azért a Cs. Kir. Hadi Tanács által bémutatott ajánlást kegyelmesen elfogadni méltóztatott a József Akadémiának nevezett Intézetre nézve, és hogy ez, első

Szerzőjének nagyobb dícsőségére, és a Hadi-Orvosoknak teljesebb formálására szolgálhasson, Oct. 27diki felséges végzése által, annak megjobbított elintéztetését, a következőkben, kegyelmesen méltóztatott megállapítani.

1) Az Orvosi és Seborvosi József Akadémia, mint magában álló és független Intézet, továbbá is megerősítették, és benne mind az orvosi mind a seborvosi tanítások akképen mennek végbe mint egyéb Ausztriai Universitásokban.

2) Ennek következtésében csupán olly Ifjak vétethetnek fel a tanulásra, kik már valamely Ausztriai Tartományos Intézetben a Philosophiai pályát elvégezték.

3) Az Akadémia azon jussal fog bírni, hogy az újabban elintéztett tanulás rendéhez képest, a Tanulókat szoros vizsgálás alá vevén, az elkészült alkalmas Ifjakat, Doctori méltósággal felékesíthesse.

4) Az Akadémia által e szerint gradualt Doctoroknak, a szabad praxisra nézve ugyan azon jus engedtetik, a mellyel bírnak akármedly belső Universitásban Diplomát nyert Orvos- vagy Seborvos-Doctorok.

5) Az Akadémia Directorsága egybekapcsoltatva leszen a Fő Tábori Orvos-Hivatallal, és egyéb öszvefüggések az Akadémia, a Fő Tábori Orvos és a Hadi-Tanács között, úgy megmaradnak, mint előbb voltak.

Ezen felséges végzésekhez képest, mellyek az egész Ausztriai Ármadát a legbuzgóbb háládatosságra kötelezik, mint-hogy fő czéljok a beteg és megsebesedett katonák helyes orvoslása, meghagyatik azon felséges parancsolatnak ereje is, melly f. ész. Aug. 18d. a Concursusra nézve kihirdettetett, és az Akadémiának Directorságára nézve, melly a Tábori Fő Orvos rangjával egybe leszen kapcsolva, egy-

szersmind az is meghatároztatik, hogy ezen hivattal, a Cs. K. Tanácsosság' characterre együtt járjon. Mellyrenézve mostanság a Cs. K. Felsője az Akadémia' Directorává Dr. Isfordink János Urat, eddig is ezen Akademiában volt Professort méltóztatott kegyelmesen kinevezni. Ezen új Director Urnak az Akadémiai Tanácsnál való bemutattatása, Nov. 18d. minden Stabalis és Regementbeli Orvosoknak jelenlétekb, Báró Prohaszka Feldmarschal-Lieutenant és Hadi Tanácsos, úgy Brenning Udvari Tanácsos és Hadi-Tanácsbeli Refereus, mint e végre kirendelt Biztos Urak által vitetett végbe.

Dec. 30d. Bécsben, a' Státuspa-
pirosainak közép-árrak:

Státus kötelezőlevele 5 pCmal C. P.
33 1/8; Ugyan az 2 1/2 pCmal 41 1/2;
Sorsvonásos költsön 1820ról 100 for. C. P.
121 1/4; Ugyan az 1821ről 100 for. C. P.
102 1/2; Bizonyítás 1821dik költsönről 100
forintért Conv. Pénzben —; Bécs Városi-
Banko Obligációk 2 1/2 pCmal 38 3/4;
100 forint C. Pénz 249 7/8 for. V. Cz-ban
— 1 Bank-Aktzia 944 1/5 f. C. P.

Magyar Ország.

Rosnyóról, Dec. 24d. Az Evang.
General Convent végzésének a' mi Nem-
zeti Evang. Gymnasiumunkra is nagy bé-
folyása vagyon. Ez esztendőben sokkal
több Tót és Német Ifjak gyülekeztek hoz-
zánk a' magyar nyelv' tanulására, mint
eddig.

E' folyó iskolai esztendőben a' Rhe-
torico-Poëtica Classisban T. T. Farkas
András Rector és Professor Úr, e' követ-
kezendő tudományokat magyarázza, ugy

m. a' Dogmatikát, Rhetorikát, Antropo-
logiát, Horatius, Virgilius, Cicero de Ora-
tore és oratiojít, Mathesist és Poësisst deák
nyelven; és a' deák stílusban való gy-
akorlást minden héten vizsgálás alá veszi.
A' Syntactico-Prosodica Classisban, a'
Syntaxist a' maga tulajdon munkája sze-
rint, Periodologiát, Phaedrust, Cornelius
és Cicero leveleinek magyarázatját.

T. T. Mispál Gergely Úr, a' Ma-
gyar Literatura' Districtualis Professora,
a' Rhetorico-Poëtica Classisban öt óra alatt
hetenként a' magyar nyelv' Grammatiká-
ját, Universális Geographiát, Magyar Or-
szág Históriáját honni nyelven, és a' ma-
gyar stílusban való gyakorlásokat vizsgál-
ja. A' Syntactica Classisban hetenként 15
óra alatt, a' Vallás tudományát, Univer-
salis Historiát, Universalis Geographiát,
a' Mineralogiát és Botanicát, Arithmetikát,
a' szép és helyes írás mesterségét, a' Stí-
lusban való gyakorlásokat és Declamatiót
kormányozza.

A' tudományok, kivévén a' Vallás-
tudományát, mind magyar nyelven ma-
gyaráztatnak.

T. Pich-Mátyás Úr, Márjassy Ur-
fiak Nevelője, a' Syntactica Classisban
egy óra alatt a' Prosodiát, különös órákon
a' Görög nyelv ismeretét kétszer heten-
ként tanítja.

Gymnasiumunk' népessége mostan a'
Rhetoricában 66; a' Syntaxisban 90; a'
Grammaticában 104; az Elementaris Clas-
sisban 103, kik közt több két harmadrész-
nél idegen.

A' Gabona ára Rosnyón Dec. 21d. a'
következendő volt: Egy Posonyi mérő
tisztá búza 4 — 5 for. Kétszeres 3 — 3 f.
45 xr. Rozs 2 f. 36 xr. — 3 f.; Kukori-
cza 3 f.; Árpa 2 f. 30 xr.; Zab 2 for.

461 számláljuk e az Uj Eszteni-
dőt K. U. sz. u. 1823nak.

Tudva való, hogy Urunk születésénél kezdett esztendeink számát bizonyos Picziny Diénes (Dionysius Exiguus) nevű Tudós' felszámolása szerint vettük szokásba még Nagy Károly idejében, és azolta mind e máig azon szerint számlálni folytatjuk is: de ha valyon hibátlanul számolt e Picziny Diénes, ennek kinyomozása is, a' mi mindeneket felforgató 's kifürkésző legújabb időkörünk számára tétetett-el. Es mélyen vizsgálódó Tudósok szavának hívé, oly formán üt-ki a' dolog, hogy Picziny Diénes megbotlott a' számvetésben; a' mi keresztényi időszámlálásunk valósággal hibás számlálásnak találtatván. Picziny Diénes, Urunk' születését Róma Városa é. u. 753dik esztendőre teszi: a' Szent Evangyélisák írásáiban található datumok szerint pedig Urunk' születése alkalmasint három esztendővel is előbb történt. - Ki fog ez tetszeni a' következőkből: 1) Sz. Lukács Evangyéliomának harmadik része szerint, Urunk Jézus, életének harminczadik, Tiberius Császár uralkodásának pedig tizenötödik esztendejében kereszteltetett-meg. Ez az esztendő vagy 780, vagy 782 lehetett R. V. é u: akármellyik volt, csakugyan nem a' Picziny Diénestől felvétellett 753dik. 2) Szent Jánosnál II, 20 ezt mondják a' Zsidók Urunk Jézusnak, élete harminczadik esztendejében: „ez a' Templom 46 esztendeig építettett.“ Szó vagy on azon Templomépítésről, mellyet Első Hérodés parancsolt. Urunk' születésének esztendeje tehát a' Templomépítésnek tizenhatodik esztendeje lehetett. Mert Hérodés azon építést uralkodásának tizenhetedik esztendejében parancsolta-meg; uralkodását pedig R. V. é. u. 717ben kezdette: és így a'

Templomépítésnek 16dik, 's következőképen Urunk születésének esztendeje, a' 750dik esztendő volt. 3) A' Nap- és Hold-fogyatkozások visszaszámolásából is kitűnik Picziny Diénes számvetésének hibás volta. 4) A' Pascha Innépet Idvezítőnk, életének 34dik esztendejében tartja Tanítványival; már pedig kiszámlálták az Asztronomosok, hogy a' Pascha Innépet, Urunk halála előtt és után számos esztendőkhön által, éppen nem eshetett Csötörtöki napon másszor mint az egyetlenség 784dik esztendőben, R. V. é. u. Ez volt tehát Urunk Jézusnak harmincznegyedik élet-estendeje, következőképen 750dikben esik a' születés.

Mind ezekből az világosul-ki, hogy Urunk Jézus az Evangyéliomok szerint három esztendővel korábban született, mint közönségesen tartjuk; 's hogy így 1823 helyett, írni kellene 1826tot.

Edvi Illy és Pál.

L i t e r a t u r a.

Cornelius Tacitus Munkái. Magyarra fordította Baritz György Cs. K. Ingenieur Kapitány. Első Kötet I. Julius Agricola. II. Germania. III. Az Orátorokról. Bétsben, Pichler Antal betűivel 1822. Nagy 8adrét 107 lap. Csinos borítékkal találtatik Bécsben Márton József Professornál, kinek reáügyelése alatt nyomtattatott.

A' ki a' régi Görög és Római Literatura termékeny mezejét 's annak virágait ismeri, tudja mi okból tevék azokat, hazai nyelveken is sajátjokká a' mostani tudós Nemzetek' Literátorai, 's ha nem tudná egyszermind, hogy a' Magyaroknak tudományos előmenetelét, midőn mások bátran haladhatnak, sok viszontagságok gátolják, méltán csudálkozhatna azon szüksé-

gen, mellyet nálunk a 'Classicusok' fordításában tapasztal.

A' mennyivel járatlanabb már a' páya, annál nagyobb becsülést és köszönet érdemel, ki reá fellép 's a' nehézségekkel vitézül megküzdik. Még nagyobb, midőn Honjához vonzó hév szeretetét idegen földön is tündököltetvén, megmutatja, hogy a' haladni szerető Magyar emmiféle éghajlat alatt hátra nem marad. Mind ezen tekinteteket neveli még Tacitus' tudós Fordítója iránt az, hogy a' melly részben itt Nemzeti Literaturánkat gazdagítja, az tulajdonképen nem hivatalos foglalatossága, 's ezzel békinyomítja, hogy tudományos műveltsége magasabb mérczra hágott azokénál, kik a' nem éppen hívattatásokra tartozó tudományokat, magoktól értetlenül el szokták korlátozni.

Serényen előrebocsátván hazafiúi célját a' jelenvaló historiai remek' fordításán Kapitány Baritz Ur; a' feljülemliett mind a' három kis darabot olly szépséggel öntötte által nemzeti nyelvünkbe, hogy igen fáradságos dolgozásában, figyelmes olvasót az eredeti munkának mindenütt teljesen megfelelő értelmese, izta, folyó magyarság gyönyörködteti, benne azon óhajtatást igen is felébreszti, hogy bár csak az egész Tacitust bírhatná gy minél előbb.

Azzal is kedvelteti még a' kezünk alatt lévő munka magát, hogy nyomtatása igen szép és tiszta.

Különösen pedig, a' mi az Erdemes Fordítót mindenek előtt úgy ismereti meg, mint a' ki haszonkeresés nélkül kíván ha-

zai Literaturánk előmozdításán fáradozni, az, hogy a' könyvnek éppen csak azt az árát szabatta, a' mennyibe annak a' nyomtatása került, 's e' szerént ámbár minden Exemplum velin papirosra van nyomtatva, még is mindegyiknek könyvesboltbeli ára 30 xr. C. P. vagy 1 f. 15 xr. Váltóban.

Olcso Szekérkenőcs.

Egy font hájat és egy font bárány-fagygyút olvaszsz-össze. Keverj-el benne fél font pulverizált ólomfejért (német neve Bleyweiss). Ekkor tölts belé négy lat Ungventum Mercuriálét és két asztali kanálnyi saolsajt, 's kész a' kenőcs. Ha hádog szeleanczébe öntöd, azt nyered, hogy útra vivén, kevés helyet foglal-el széke-
redben.

Egyszeri kenésre elég annyi mintegy dió, 's egyszeri kenéssel öven mért földnyi utadat megtelheted. Tapolezán, Oct. 30d. 1822.

Gazda János.

Hivatal-keresés.

Egy legjobb idejében lévő férfi, ki a' mező- és vízépítés-mesterséget, úgy a' Földmérés tudományát, is theoretice és practice egész kiterjedésében teljesen érti, 's ismeretéről és jó erkölcséről hivatalos bizonyosság-levéleket mutathat, kívánna valami Uráságnál tisztségbe lépni. Lehet iránta értekezödni Bécsben: Himmel-pfortgasse Nro 947 Kusak Úrnál.

Vége az 1822d. Második Félészttendőnek.